

Herengracht 408
1017 BX Amsterdam
www.dogononderwijs.nl

[e. info@dogononderwijs.nl](mailto:info@dogononderwijs.nl)
t. +31(0)20-62 29 314
IBAN NL27INGB0004538261

STICHTING DOGON ONDERWIJS
nieuwsbrief #03 november 2015

Reis naar Mali juni 2015

In juni bezochten Jurriaan en Jacqti Mali. Het was de laatste reis van Jacqti- de Leeuw die op 14 augustus 2015 is overleden. Het was voor haar het afscheid nemen van het team. Ze hebben gezien hoe sterk het team is geworden en hoe goed de teamleden en de verschillende projecten van SDO en het Dogon Vrouwen Initiatief elkaar versterken.

In juni zijn zo nog vele gesprekken gevoerd met de teamleden om te kijken wat zij nog voor nieuwe ideeën en mogelijkheden hebben.

Het project “Les Mots Imprimés” dat wordt gefinancierd en begeleid door de Stichting Bloemendaal Dogon heeft met Saidou Traoré een zeer intelligente en leergierige leider gevonden. Hij is de hele week mee geweest waardoor we hem in actie hebben kunnen zien en hij de bredere context van ADI heeft gezien. Het geeft voor Gedeon Kassogue de ruimte om zich te richten op de financiële administratie en de verslaglegging.

Zo was alles bij elkaar weer een inspirerende reis maar ook een met vele emotionele momenten. Tijdens deze reis groeide het verhaal van de grote Baobab...

Het groeiend aantal lokale teamleden

Deel van ADI team

INHOUD

De eerste boom wordt en geplant in Sangha	3
Oplevering van basisschool Ogoudengou	4
De barrage in Yougo	5
Restauratie van de Toloy Grot	6
Viering 20-jarig bestaan Stichting	7
Pompe Bleue Mali	9
Voorstellen: Rob van Leeuwen en Bart Duvekot	13

Jacqti met Saidou Teme

Bas Maassen met Fatoumata Kodio

Bezoek bouwplaats in Sangha

De eerste boom wordt en geplant in Sangha

We hebben bij het Praktisch Lyceum dat in aanbouw is, de eerste boom geplant. Dat was de start voor de aanplant van 5000 planten en struiken die in de kwekerij van Girou in Banani zijn gekweekt. Amekene Dougnon gebruikt de zaailingen ook voor het groene woestijn project in Koundou. Dat is weer zo'n voorbeeld van de samenwerking tussen SDO (onderwijs) en DVI (groene woestijn).

In juni waren de 6 lokalen bijna gereed en waren de hangar en de kantoorruimten en de funderingen van de woningen, gereed. Begin oktober zijn er 6 lokalen geheel ingericht met meubels, zijn de kantoren gereed en wordt er aan de woningen en een watertoren gewerkt. Helaas zal de school pas in januari 2016 in gebruik worden genomen. Er is al wel een team met een directeur, administratie en 5 docenten die de komst van de leerlingen aan het voorbereiden is zijn en zich bezighouden met het maken van het specifieke curriculum.

De eerste boom geplant door Jacqti de Leeuw

De zes lokalen zijn bijna gereed

De koepels van de kantoren zijn klaar

Oplevering van basisschool Ogoudengou

Jacqti en Jurriaan hebben een bezoek gebracht aan de bouw van de basisschool in Ogoudengou. De school met het schoolterrein, de woningen alles stond er gereed voor ingebruikname. Begin oktober is de school begonnen en trokken ook de leraren in hun woningen. We hopen in november te zien en te horen hoe alles bevalt. De school werd gefinancierd door de Frans stichting Via Sahel met wie we af en toe in projecten samenwerken.

Het schilderen van de raam en deurkozijnen

Woningen voor de docenten

De school met het schoolterrein

De barrage in Yougo

Bij Yougo Dougourou bezochten we de nieuwe dam boven op het plateau. Doordat de eerste regen al was gevallen kon ook de kwaliteit van de dam worden geïnspecteerd. In potentie kan hij nog ruim een meter hoger maar nu is er al ruim 1200m³ water. Er zal in het najaar een slang worden aangebracht die uitkomt in het dorp. De verhoging zal in 2016 worden uitgevoerd daarmee; kan de capaciteit naar 2000 m³ worden opgevoerd voor het dorp met een kleine 200 inwoners zou dat 10.000 liter per persoon betekenen oftewel 25 liter per dag! Dat zou voldoende moeten zijn voor een zorgeloos bestaan wat water betreft.

De nieuwe dam boven op het plateau

1200 m³ van water beschikbaar is voor het dorp

Yougo heeft een betrouwbare hoeveelheid water

Restauratie van de Toloy Grot

Voor het Initiative Dogon Culture is er een bezoek gebracht aan de grot van Toloy, de archeologische oudst bekende grot van West Sahara (300-600 v.Chr)

Sinds 1964 is er uitgebreid archeologisch en antropologisch onderzoek gedaan naar de fascinerende constructietechnieken, die een sterke culturele identiteit verraden en tegelijkertijd een evolutie van lokale tradities.

Omdat de tijd dringt is een complete documentatie gemaakt met o.a. foto's van 1964 tot nu. Zo is er inzicht verkregen over wat de beste benadering is om deze archeologische plek te restaureren.

Los van de architectuur zijn de culturele en sociale aspecten van het project van grote waarde. Het restauratie project wordt een "learning-education proces" waarmee door bewustwording en training het werelderfgoed duurzaam beschermd wordt.

In het project worden traditionele constructietechnieken doorgegeven aan jonge generaties. Het levert werkgelegenheid op en kan cultureel toerisme bevorderen.

Serou Dolo, een lid van het initiatief Dogon Culture, zal eventueel kunnen bijdragen aan een cultuurprogramma op de scholen. We maakten kennis met Boureima Teme, die culturele Antropologie en geschiedenis heeft gestudeerd en een afstudeerscriptie over Yougho Dogorou heeft geschreven. Boureima is weer zo'n belezen en gemotiveerde jonge man, die we aan het team gaan toevoegen. In december zullen de vervolgplannen en gesprekken plaatsvinden.

Onderzoek van Toloy door Marta Rota

Situatie van de gebouwen

De gesloopte gebouwen

Viering 20-jarig bestaan Stichting in Haarlem

Buiten op het gras bij het architectuur instituut van Haarlem, stond de gloednieuwe steenpersmachine die in Mali de stenen zal gaan maken voor de vele bouwprojecten die ADI er uitvoert. Hoe de machine werkt werd ons ter plekke uitgelegd waarna enkele vrijwilligers uit het publiek zelf hun eerste steen persten.

Binnen was de tentoonstelling "Twee werelden, een gedachte". Daarin spiegelen LEVS-architecten hun werk in Nederland aan dat in Mali.

Jurriaan van Stigt opent het inhoudelijk programma met een welkom en een bevlogen verhaal over het ontstaan van de Stichting en hoe die zich heeft ontwikkeld tot wat het nu is. Maar vooral vooruitkijken is nu belangrijk; hoe wordt de organisatie zo opgezet dat de mannen en vrouwen in Mali hun projecten kunnen uitvoeren en uitbreiden.

Daartoe gebruikt Jurriaan de metafoer van de Baobab; de bovengrondse takken symboliseren de diverse initiatieven die binnen de As-

LEVS Tentoonstelling in Haarlem

De groete baobab in Sangha tijdens de inspirerende bijeenkomst

sociation Dogon Initiative (ADI) aan het werk zijn. De stam houdt alles bij elkaar maar kan niet zonder een sterk wortelstelsel dat symbool staat voor de stichtingen in Nederland. Zij voeden en ankeren de boom zodat die kan groeien en bloeien...

Jan Joost Peskens schetst vervolgens hoe in 2014 een uitdagend nieuw project is begonnen: Pompe Bleue Mali.

Dan vertelt Marta Rota aan de hand van mooie beelden van de Dogon architectuur hoe het gaat met de restauratie van de Toloy Grot. Sharon Ceha en Liesbeth Spigt besluiten het officiële gedeelte door gloedvol te vertellen over de ontwikkelingen die de DVI ontwikkelt op het gebied van vrouwelijk leiderschap en ontwikkeling van onderwijsmethoden.

Bij de afsluiting bedankt Jurriaan allen die door hun grote inzet en bijdragen het werk van de Stichting Dogon Onderwijs mogelijk maken. De middag wordt besloten met napraten onder genot van een borrel.

Presentatie Pompe Bleue Mali Van Jan Joost Peskens

De emmers met gezeefde aarde

De steenpersmachine

Pompe Bleue Mali

In 2014 zijn we een uitdagend nieuw project begonnen: Pompe Bleue Mali. Het doel is om 1000 Blauwe Pompen te plaatsen als vervanging van krakkemikkige en kapotte pompen die overal in Mali staan.

Water is voor ons al 20 jaar een zorg. Voor het eerst is er een onverwoestbare pomp die meer waterzekerheid en lagere onderhoudskosten heeft. Dat is de Nederlandse Blauwe Pomp, officieel Blue Pump®, van FairWater.

Het concept dat we ontwikkeld hebben biedt kansen voor de lokale economie:

- De pomp wordt niet gegeven maar verkocht met 5 jaar garantie
- Het dorp betaalt de pomp in 5 jaar af en is daarna volledig eigenaar. Het dorp stelt een watercommissie aan die verantwoordelijk is voor het beheer
- Het verkopen, installeren en onderhouden van de Blauwe Pomp levert werkgelegenheid op en vooral ook kansen voor jongeren
- Op het nieuwe Technisch College in Sangha komt een toegepaste opleiding ‘Watertechniek en Hygiëne’.
- De financiën worden transparant beheerd.
- Na 5 jaar moet er een onafhankelijk bedrijf zijn dat pompen verkoopt, installeert en onderhoudt.

We hebben dit jaar een businessplan opgesteld en zijn op zoek gegaan naar fondsen die ons willen helpen met het opstarten van het project. Aqua for All is zo'n fonds waarmee we het project inhoudelijk hebben versterkt en die ons steunt met ruim 100.000 euro.

Ondertussen zijn eind 2014 reeds 3 Blauwe

Logo Pompe Bleue Mali

Actie voor een 4x4 auto

De cirkel van ontwikkeling

Pompen als proef geplaatst. Zo'n plaatsing gaat gepaard met veel belangstelling uit het dorp, van de dienst Hydrolique en anderen die wel eens een echt goede pomp willen zien. De eerste jongeren zijn opgeleid om de Blauwe pomp te plaatsen.

In juli zijn de eerste 20 pompen verscheept naar Mali in een grote container samen met dakplaten, een generator, Waka Waka lampjes, computers, enz. De container is in september ongeschonden aangekomen bij Amatique Dara in Sevare. In november volgt een tweede container met nogmaals 20 pompen.

Zo'n groot project kunnen we uitvoeren omdat ADI, onze uitvoeringsorganisatie in Mali, goed georganiseerd is en het bureau bemand is met een professioneel team. Voor de blauwe pomp is er besloten om Aisia Teme aan te nemen als Chef du project. Zij zal het depot met materieel gaan beheren dat wordt gebouwd in Sangha. Zij heeft een technische opleiding "Hydrology" ge-

De voorbereiding voor de Blauwe Pomp

Het team van de Blauwe Pomp na de eerste proef plaatsing

daan in Bamako en beschikt over het talent om zeer zorgvuldig en punctueel te werken en verslagen te maken. Ze woont in Sangha en heeft kinderen. Een deeltijd baan dicht bij huis is voor haar ideaal en motiverend.

De eerste contacten met dorpen zijn gelegd. We hebben het voordeel dat Het Dogon Vrouwen Initiatief in vele dorpen vrouwengroepen heeft. Via deze vrouwen weten we waar slechte pompen staan en wat waar er de behoefte is aan een nieuwe betere pomp. Aanvankelijk zijn we er van uitgegaan dat de pompen kunnen worden afbetaald met geld dat voor het water wordt betaald. Bijvoorbeeld 1,5 eurocent per 20 liter water. Uit de eerste gesprekken blijkt dat het geld dat dorpen reserveren voor het onderhoud van de bestaande slechte pompen, genoeg is om de Blauwe Pomp af te betalen. Het dorp wordt er dus niet armer maar wel beter van. Dat is naast de garantie van 5 jaar, de reden dat de belangstelling groot is. Nu de eerste 20 pompen in de Dogon aangekomen zijn zal dat in de praktijk

Aisia Teme, Chef du project Pompe Bleue Mali

Veel pompen in Mali zijn vaak kapot en zijn duur in onderhoud

ook moeten blijken.

Niet geven maar 'fair trade' met de dorpen lijkt een nieuwe en kansrijke manier van ontwikkelingssamenwerking. En geld is er: niet veel maar genoeg om dit soort noodzakelijke voorzieningen voor het dorp te regelen. De dorpen lijken het ook normaal te vinden dat er betaald wordt voor een Waka Waka lampje of een pomp, al is het ook heel verleidelijk om te zeggen dat je geen geld hebt, zodat NGO's de spullen om niet weggeven. Door te verkopen is er meer zekerheid dat er ook echt behoefte aan de pomp is en is de eigen verantwoordelijkheid voor het beheer groot en goed geregeld.

Het sterke punt van SDO en ADI is het goede team in Mali dat over een lange periode, gemotiveerd en betrouwbaar het project kan uitvoeren. Dat betekent dat zelfs in de moeilijke periode waarin Mali nu verkeert, het project Pompe Bleue Mali, gewoon doorgaat. De eerste drie contracten met dorpen zijn gemaakt. De installatieteams kunnen uitrukken.

Installatie stap voor stap

De tweede Blauwe Pomp in Senguebengou

De eerste Blauwe Pomp in Mali (Sangha 2014)

Voorstellen: Rob van Leeuwen en Bart Duvekot

Rob van Leeuwen

Sinds maart ben ik, Rob van Leeuwen (1949), verbonden met SDO. Ik ben landschapsarchitect, en werkte voor de gemeente Amsterdam en bureau Rho in Rotterdam. Tegenwoordig werk ik freelance voor verschillende opdrachtgevers.

Al zo'n veertig jaar ligt Afrika mij na aan het hart; ik bereisde vele landen in Afrika, waaronder Mali. Het werk voor SDO geeft mij gelegenheid om mijn ervaring in te zetten voor concrete projecten. Ik doe dat met liefde; ik meen dat de werkwijze van SDO werkelijk een bijdrage kan zijn.

Bart Duvekot

Sinds ik mee ben geweest met Jurriaan naar Mali in november 2009 laat het land van de Dogon me niet meer los. Regelmatig sprak ik met hem over zijn passie voor het werk daar en de groei en verandering van de stichting.

Graag wil ik als nieuw bestuurslid van de SDO zoeken naar een weg om mijn steentje bij te dragen.

Ik ben als architect werkzaam in Amsterdam, veelal projectmatige woningbouwprojecten en woon op het WG-terrein in Amsterdam in een pand dat we met een aantal mensen zelf ontwikkeld en getransformeerd hebben in de jaren 80.

Mijn kinderen zijn het huis uit en dus is er "ruimte" voor nieuwe activiteiten.

Rob van Leeuwen

Bart Duvekot

